

ΚΟΨΟΒΙΣΤΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΟΤΗΤΑΣ ΚΤΙΣΤΑΔΙΩΤΩΝ

ΕΤΟΣ 3ο

φύλλο 22

ΙΟΥΝΙΟΣ — ΙΟΥΛΙΟΣ 1984

Φτενά χωράφια βολεμένα
σε πεζούλια
και γίδες που κρεμιούνται
πάνω σε γκρεμούς,
Ετούτη είν' η Πατρίδα
μας' μα η πούλια
δε φέγγει πιο καθαρία σ'
άλλους ουρανούς.

Γ. Κοτζιούλας

Η ΥΔΡΕΥΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Κατά το φετεινό Καλοκαίρι η ύδρευση στο χωριό έγινε έντονα προβληματική και για μερικές περιπτώσεις κατέστη επικίνδυνα λειψή.

Επειδή βασική αιτία αυτής της λειψυδρίας είναι η μειωμένη παροχή νερού της πηγής «ανεμότρυπας» χωρίς βέβαια να παραβλέπονται η να υποτιμούνται και οι άλλες ουσιαστικές αιτίες που συνέβαλαν στη δημιουργία και όξυνση του προβλήματος και επειδή η επίλυση του θέματος αυτού είναι για το Κοινοτικό Συμβούλιο οπωσδήποτε πρωταρχική επιδίωξη και στόχος γι' αυτό δημοσιεύουμε πρωτοσέλιδα την παρακάτω εισήγηση — πρόταση με σχετικό σχόλιο.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Με ανακοίνωση, που δημοσιεύθηκε σε προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας μας, παρακαλέσαμε όλα τα μέλη της αδελφότητας και όλους τους λοιπούς συνδρομητές να μας στέλνουν εργασίες για δημοσίευση.

Επαναλαμβάνουμε λοιπόν την υπόψη παράκληση γιατί πιστεύουμε ότι υπάρχουν πολλοί με δυνατότητες να γράφουν και άλλοι ακόμη πιο περισσότεροι που έχουν γνώμες, απόψεις, ιδέες και θέσεις σωστές και σοβαρές που μπορούν να βοηθήσουν στη λύση πολλών προβλημάτων του χωριού η να συμβάλλουν στη περαιτέρω ανάπτυξή του.

Υπάρχουν ακόμη αρκετοί που σέρνουν μαζί τους μνήμες και γεγονότα του παρελθόντος που θα άξιζε να τα πληροφορηθούν και οι νεώτεροι. Επισημαίνεται ιδιαίτερα πως η παραπάνω παράκληση δεν συνιστά αδυναμία μια και δεν υφίσταται θέμα ελλείψεως ύλης, αλλά αποτελεί πρωτοβουλία για τη δημιουργία ευκαιριών παρουσιάσεως θεμάτων που σχετίζονται με το χωριό, με τις ρίζες μας.

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

ΥΔΡΕΥΣΗ

Όλοι μας ξέρουμε πως γινόταν η ύδρευση των κατοίκων του χωριού μας παλιότερα, εκτός ίσως απ' αυτούς που γεννήθηκαν τα τελευταία χρόνια. Η ύδρευση γινόταν από φυσικές πηγές που υπήρχαν σε διάφορα μέρη του χωριού μας και στις οποίες είχε γίνει μια στοιχειώδης μικροεπέμβαση των ιδίων των κατοίκων για να είναι ευχερέστερη η συλλογή του νερού, και η οποία συνίστατο σε μια μικρο-ύδρευση, και μάλιστα όχι για όλες τις πηγές, και στην κατασκευή μιας ξύλινης η πέτρινης βρύσης.

Οι πηγές αυτές ήταν σε διάφορα μέρη του χωριού μας, και γενικά εξυπηρετούσαν ικανοποιητικά όλους τους κατοίκους των αντίστοιχων συνοικιών. Μερικές βέβαια απ' αυτές θεωρούνταν καλλίτερες, όπως της Μηλοκουκιάς «κλ. κί' απ' αυτές προμηθεύονταν σχεδόν όλοι το δροσερό πόσιμο νερό, ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Η μεταφορά του νερού γινόταν μέσα σε ξύλινες βαρέλες που συνήθως φόρτωναν και μετέφεραν κατά τον γνωστό τρόπο, οι γυναίκες, καθώς και σε άλλα μικρότερα δοχεία. Επειδή γενικά το νερό βρισκόταν μακριά από τα σπίτια και ο τρόπος μεταφοράς ήταν κουραστικός και απαιτούσε αρκετό χρόνο, η προμήθεια του ήταν πά-

ντα σοβαρό πρόβλημα για τους κατοίκους, αφού μάλιστα με το νερό αυτό γίνονταν όλες οι εργασίες του σπιτιού δηλ. το πλύσιμο των ρούχων και των μαγειρικών σκευών, το μπάνιο των ανθρώπων, το πότισμα των λουλουδιών κλπ. κι ακόμη και οι κατασκευές των σπιτιών.

Όταν μετά το 1950 το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων άρχισε να βελτιώνεται είχε σαν συνέπεια την αύξηση της κατανάλωσης τους νερού και την απροθυμία η και αδυναμία των γυναικών να μεταφέρουν μεγάλες ποσότητες νερού για τις αυξημένες πλέον ανάγκες. Έτσι δημιουργήθηκε επιτακτική ανάγκη κατασκευής δικτύου ύδρευσης προς εξυπηρέτηση των κατοίκων.

Η ύδρευση έπρεπε να γίνει από πηγή που θα βρισκόταν σε μεγαλύτερο υψόμετρο από το ψηλότερο σημείο του χωριού και να 'μην είναι σε μεγάλη απόσταση από τον οικισμό για να περιορισθεί η δαπάνη κατασκευής του έργου.

Σαν τέτοια επελέγη τότε η πηγή «ανεμότρυπας». Για πολλούς λόγους δεν 'αναφερθώ στις δυσχέρειες που προέκυψαν και στις προσπάθειες που καταβλήθηκαν στη συνέχεια συλλογικά και μεμονωμένα για να επιτευχθεί η εξασφάλιση μέρους του νερού της πηγής «ανεμότρυπας».

Με την εξασφάλιση του νερού άρχισε η κατασκευή του

Συνέχεια στη 2η σελίδα

Αυτή που χάνεται

Λίγα χιλιόμετρα μακριά απ' το χωριό στέκει τώρα με παράπονο μόνη κι έρημη, αφημένη απ' τους κατοίκους της που για πολλούς και ποικίλους λόγους έφυγαν για το χωριό ή πήραν το δρόμο της πικρής ξεντειάς.

Αυτοί που γεννήθηκαν σ' αυτή. Αυτοί, που από κει αντίκρισαν για πρώτη φορά το φως του ήλιου σαν φάνηκε να βγαίνει και να κάθεται για λίγο στην κορυφογραμμή του βουνού. Αυτοί, που σαν παιδιά σ' αυτή είπαν τις πρώτες τους κουβεντούλες και κάνανε στα στενά της δρομάκια, τα πρώτα τους βήματα. Αυτοί, που στα λιγοστά της χωράφια «τα βολεμένα σε πεζούλια» όπως λέει χαρακτηριστικά ο ποιητής που τώρα στα πιο πολλά φύτεψαν άνθη, α δένδρα τρώγανε σβώλους από χώμα σαν ήταν μικρά παιδιά και, οι μανάδες τους ασχολούνταν με τις δουλειές του χωραφιού.

Ναι, αυτοί την εγκατέλειψαν. Κι' ας έζησαν σ' αυτό το μικρό κομματάκι της γης τόσες και τόσες γενιές. Μόνο κάπου βαθιά στην καρδιά είναι κλεισμένη, σαν ανάμνηση, η θάμνη εικόνα των προγόνων τους, που με το τσαπί και τον κασμά έχυναν ποτάμι τον ιδρώτα, για να σκάψουν όσο πιο βαθιά μπορούσαν τα χωράφια τους, και ν' έχουν ε' όσον και ο καιρός πήγαινε καλά, μια

καλή σοδειά.

Ακόμα ας σκεφθεί κανείς ότι στα δύσκολα χρόνια ήταν ένα ασφαλές καταφύγιο και για πολλούς από τους χωριανούς και όμως οι αρμόδιοι παράγοντες τουλάχιστον μέχρι τώρα, δεν μπόρεσαν να ξεπεράσουν τις δυσκολίες για να σταματήσει στο τελευταίο σπιτάκι της και παράλληλα να γίνει μια προσπάθεια για να διατηρηθεί ό,τι μπορούσε απ' αυτή.

Σεβόμενος το χώρο της εφημερίδας δεν θέλω να αναφερθώ στους υπαίτιους, ούτε να τους καταλογίσω ευθύνες.

Συνέχεια στη 4η σελίδα

Η ΑΠΟΥΣΙΑ

Με την απουσία πολλών ξενιτευμένων και αρκετών ταξιδευμένων, χωρίς τη προσέλευση ξένων και με ελάχιστους προσκεκλημένους με αισθητά μειωμένο αριθμό των προσκυνητών, σήμανε η καμπάνια της Αγίας Παρασκευής, για τον πανηγυρικό εσπερινό και την πανηγυριάτικη θεία λειτουργία, τούτη τη χρονιά. Οι παρόντες βέβαια κατά μεγάλο ποσοστό τίμησαν τη μνήμη της Αγίας αλλά όλοι τους διαπίστωναν ίσως με ανέκφραστη πικρία πως απουσίαζαν αρκετοί, έλειπαν ακόμα κι' αυτοί που κάθε χρόνο είχαν τάμα να πάνε στην Αγία Παρασκευή την ημέρα της γιορτής της.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι απουσίαζαν τόσο αυτοί που βρίσκονται σχετικά μακριά όσο κι' αυτοί που ζουν κάπως πλησιέστερα.

Συνήθως η καμπάνια του εσπερινού έδινε ταυτόχρονα και σήμα στα όργανα ν' αρχίσουν το κούρδισμα. Η απουσία λοιπόν που σημειώσαμε παραπάνω συντροφεύτηκε και με την απουσία των οργάνων και είχαν σαν αποτέλεσμα την απουσία του πανηγυριού.

πηγές η αρχαία Πέλλα πρέπει να βρισκόταν στην περιοχή της σημερινής Βεργίνας. Είναι ένας από τους λίγους πραγματικούς Φιλέλληνες και είναι ο άνθρωπος που επισκέφτηκε συχνά την πατρίδα μας.

Το βιβλίο, που μας απασχολεί, το ολοκλήρωσε ο HAMMOND το 1963, αφού ήρθε στην 'Ηπειρο αρκετές

Συνέχεια στη 4η σελίδα

Τι γράφει ένας ξένος περιηγητής για τα Τζουμέρκα

του Γιώργου Νικ Γιαννάκη

Ο ξένος περιηγητής είναι ο Άγγλος καθηγητής HAMMOND. Όσα θα παρουσιάσουμε στη συνέχεια είναι παρμένα από το βιβλίο του «'Ηπειρος», που έχει εκδοθεί στην Οξφόρδη το 1967. Πρόκειται για ένα βιβλίο, στο οποίο εξετάζεται η 'Ηπειρος από γεωγραφική, αρχαιολογική, ιστορική και τοπογραφική πλευρά.

Ο HAMMOND είναι ο ερευνητής που, όπως δήλωσε ο ίδιος σε μια διάλεξή του στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, βοήθησε τον καθηγητή Ανδρόνικο να ανακαλύψει τον τάφο του Φιλίππου, διατυπώνοντας την άποψη ότι σύμφωνα με τις

Η ΥΔΡΕΥΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η εφημερίδα της αδελφότητας όπως είναι γνω-

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΓΑΜΟΙ

Στο κ. Νικόλαο Άγγελου Μήτσου που τέλεσε τους γάμους του στην Αθήνα η αδελφότητα του στέλνει τις πιο θερμές της ευχές για κάθε ευτυχία. Ο Βασίλης Χρ. Χριστοδούλου και η Βασιλική Ευστ. Θεοχάρη τέλεσαν τους γάμους τους στις 29-7-84 στα Γιάννενα. Η αδελφότητα τους εύχεται ολόψυχα μακροημέρευση και ευτυχία.

Συνδρομές

Λάβαμε τις παρακάτω συνδρομές της εφημερίδας μας	
Βασιλική Κ. Γιαννάκη	δρχ 250
Βασίλειος Κ. Μπριασούλης	250
Νικόλαος Βήχας	250
Ιωάννης Χρ. Μπριασούλης	500
Βασιλική Α. Μπατσούρη	250
Γεωργία Χρ. Μπριασούλη	250
Βασίλειος Σέρβος	500
Κων/νος Ι. Βήχας	1000
Ιωάννης Χρ. Βήχας	500
Βασίλειος Χρ. Βήχας	500
Νικόλαος Χρ. Βήχας	500
Αντώνιος Κ. Μήτσος	500
Νικόλαος Γεωργ. Καλύβας	500
Δημοσθένης Βήχας	300
Βασίλειος Κων. Βήχας	300
Βασίλειος Γεώργ. Φλώρος	250
Χρήστος Μητρογιώργος	500
Δημήτριος Μπιτχάβας	500
Όλγα Γιαννάκη-Τομή	500
Ανδρέας Παπαδημητρίου	1000
Δημήτριος Παπαδημητρίου	1000
Χρήστος Βασ. Καλύβας	500
Ιωάννης Κ. Τόλης	1000

Συνδρομές για την αποπεράτωση του Νεκροταφείου.

Ιωάννης Χρ. Μπριασούλης 2.000
Κων/νος Ιωάν. Βήχας 2.000

ΚΟΥΣΟΒΙΣΤΑ

Διμηνιαία έκδοση της Αδελφότητας Κτισταδιωτών Άρτας «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Αδελφότητα Κτισταδιωτών Άρτας

Υπεύθυνος σύμφωνα με το Νόμο ΓΕΩΡΓ. ΧΡ. ΚΑΛΥΒΑΣ

Διαχειριστής οικονομικού: ΚΩΝ. Η. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Ετήσια εσωτερικού δρχ. 250 Εξωτερικού δρχ. 1000 Κοινοτήτων δρχ. 500

Γραφεία: ΜΑΝΕΓΑ 1 ΑΡΤΑ

Οι γνώμες των συνεργατών δεν εκφράζουν απαραίτητα και τις απόψεις του Δ.Σ.

στό έχει περίπου 280 συνδρομητές εκτός κοινότητας που αντιστοιχούν σε ισάριθμους οικογένειες και στέλνεται εντός Ελλάδος και στο εξωτερικό όπου ξέρουμε ότι υπάρχει χωριανός μας και γνωρίζουμε βέβαια τη σύστασή του.

Οι 280 όμως σκόρπιες οικογένειες, φτιάχνουν ένα άλλο ακόμη χωριό, τη ξεχειμασμένη Κουσοβίστα.

Είναι λοιπόν φυσιολογικό στο διάβα του χρόνου να συμβαίνουν σ' αυτές τις οικογένειες γεγονότα κοινωνικά, όπως γεννήσεις, αρραβώνες, γάμοι, θάνατοι επιτυχίες παιδιών στα Πανεπιστήμια και τις ανώτατες Σχολές, λήψεις πτυχίων από αποφοιτούντες, συνταξιοδοτήσεις εργαζομένων στο Δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα κ.λ.π.

Επειδή το σκόρπισμα είναι έντονο και σε μεγάλες αποστάσεις σε συνδυασμό προς το γεγονός ότι δεν είναι εύκολη η άμεση επικοινωνία του Δ.Σ. της αδελφότητας με τους παραπάνω συνδρομητές γιαυτό σας παρακαλούμε όλους όσους αν συμβαίνουν τέτοια γεγονότα να μας τα γνωρίζετε με ένα απλό σημείωμα που θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα.

Πιστεύουμε ότι με τη δημοσίευση τέτοιων ανακοινώσεων και γεγονότων θα είμαστε όλοι ενήμεροι και για τα συμβαίνοντα στους συγχωριανούς μας εκτός Κοινότητας.

ΕΚΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Κατά τις Ευρωεκλογές που διεξήχθησαν στις 17-6-84, στο χωριό μας τα αποτελέσματα έχουν ως ακολούθως:	
Εγγεγραμμένοι Ψηφισάντες	481
Άκυρα Έγκυρα	351
Έλαβαν ΠΑΣΟΚ	1
Ν.Δ.	350
Κ.Κ.Ε.	154
Ε.Ε.Σ.Ε.	107
Δ.Α.Ν.Κ.	43
Κ.Κ.Ε. Ε.Ε.Σ.Ε.	27
Δ.Α.Ν.Κ.	—
Κ.Κ.Ε.	1
Χρ. Δημόκρ.	—
ΕΚΚΕ	2
ΕΠΕΝ	11
ΕΝΕΚ	—
ΑΣΕΚ	1
ΕΛΕΥΘ.	1
ΤΡΟΤΣ.	—
ΠΡΟΟΔ.	2
ΛΕΥΚΑ	1

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Από 1-9-84 τα γραφεία της αδελφότητας στην οδό Κωστή Παλαμά 4 θα είναι ανοιχτά από τις 6μ.μ. - 8 μ.μ.

Τα μέλη της αδελφότητας μπορούν να τα επισκεπτονται είτε για πληροφoρίες είτε για άλλη συναφή εξυπηρέτηση.

Ανακοίνωση

Τις συνέχειες των κειμένων του προηγούμενου φύλλου θα τις δημοσιεύσουμε στο επόμενο και τούτο λόγω της πολλής και επείγουσας ύλης που συγκεντρώθηκε αυτή τη περίοδο κι' έπρεπε να καταχωρηθεί στο παρόν φύλλο.

ΔΙΑΔΩΣΤΕ

ΤΗΝ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΜΑΣ

Συνέχεια από την 1η σελίδα

πρώτου υδραγωγείου του χωριού μας δηλ. των έργων της υδρομάτευσης, του εξωτερικού δικτύου, της δεξαμενής και του εσωτερικού δικτύου.

Η εκτέλεση του έργου έγινε και δεν ελήφθησαν υπόψη όχι φυσικά χωρίς σωστή μελέτη, μόνον ποιες θα είναι οι πραγματικές ανάγκες της κοινότητας με τα 20—30 χρόνια, αλλά ούτε οι ανάγκες της εποχής εκείνης. Μάλιστα η αρχική πρόβλεψη ήταν για ένα εσωτερικό δίκτυο ύδρευσης που θα κατέληγε σε ορισμένες συνοικίες, στις οποίες θα υπήρχαν εξωτερικές βρύσες, για την από κοινού εξυπηρέτηση των ανθρώπων σε πόσιμο μόνο νερό.

Με την έναρξη κατασκευής των νέων κατοικιών μετά τους σεισμούς του 1967 σε συνάρτηση και με την άνοδο του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων αποφασίσθηκε, πολύ ορθά, η εσωτερική ύδρευση κάθε οικοδομής, από ένα δίκτυο όμως ύδρευσης που δεν είχε μελετηθεί και κατασκευασθεί γι' αυτό το σκοπό. Παράλληλα το νερό αυτό κατά τους θερινούς μήνες χρησιμοποιε και για το πότισμα των ανθοκηπών και λαχανοκήπων αφού και αυτών των τελευταίων η καλλιέργεια πλέον γίνεται στο γύρω χώρο των νέων κατοικιών.

Έτσι ένα πρόχειρο υδραγωγείο, δηλ. ένα υδραγωγείο με ανεπαρκή υδρομάτευση, με σωλήνες εξωτερικού δικτύου μικρής διατομής, με δεξαμενή περιορισμένης χωρητικότητας και με εσωτερικό δίκτυο με ανεπαρκής διατομής σωλήνων και τυχασια χωροταξική τοποθέτηση δεν μπορούσε πλέον να εξυπηρετήσει τις αυξημένες ανάγκες των κατοίκων σε νερό, που την εποχή της αιχμής (Ιούλιο — Αύγουστο) δεν χρησιμοποιούσαν μόνο για ύδρευση αλλά και για περιορισμένη άρδευση.

Η έλλειψη νερού αυτούς τους μήνες ήταν αισθητή σχεδόν σ' όλο το χωριό και περισσότερο στις επάνω συνοικίες.

Αποφασίσθηκε η σταδιακή βελτίωση του, που στη φάση εκείνη προέβλεπε: α) νέα υδρομάτευση και αποτελεσματικότερο τρόπο συλλογής του νερού β) Αντικατάσταση των σωλήνων του εξωτερικού δικτύου με νέους πλαστικούς μεγαλύτερης διατομής γ) Κατασκευή νέας δεξαμενής μεγαλύτερης χωρητικότητας και σύνδεση της με την παλαιά, ώστε να χρησιμοποιήσει κι' αυτή σαν αποθηκευτικός χώρος νερού για τις περιόδους αιχμής της κατανάλωσης και δ) Αντικατάσταση, βελτίωση και επέκταση του εσωτερικού δικτύου ύδρευσης. Οι δυο πρώτες

εργασίες αντιμετωπίστηκαν με μια εργολαβία, η οποία ευδόκησε κάποτε να περαιωθεί και να γίνει έτσι σωστότερη κι' ασφαλέστερη, ακόμη και από άποψη υγιεινής η υδρομάτευση και να αντικατασταθεί στο σύνολό του το εξωτερικό δίκτυο.

Με άλλη εργολαβία κατασκευάσθηκε νέα μεγάλη υπόγεια και ασφαλής δεξαμενή σε ψηλότερο σημείο κι' έγινε η σύνδεση της με την παλιά δεξαμενή.

Και με την περσινή εργολαβία άρχισε η βελτίωση του εσωτερικού δικτύου ύδρευσης με νέες χωροταξική κατανομή, με νέους σωλήνες μεγαλύτερης διατομής και με πρόβλεψη επέκτασής του.

Εδώ όμως θα πρέπει να αναφερθώ αναλυτικότερα, σ' αυτά που και προφορικά ανέφερα κατά επανάληψη:

Απαραίτητη προϋπόθεση α) να κατασκευασθεί του εσωτερικού δικτύου ύδρευσης, ήταν κι' εξακολουθεί να είναι η σύνταξη σωστής τεχνικής και οικονομικής μελέτης. Για να συνταχθεί όμως η μελέτη αυτή πρέπει να υπάρξει η ακριβής αποτύπωση του οικισμού δηλ. η τοπογραφική του, για την οποία αναφέρθηκε στην πρώτη εισήγησή μου. Εάν υπήρχε το τοπογραφικό σχέδιο του οικισμού θα ήταν δυνατόν, αφού λαμβάνονταν υπόψη κι' οι ριζοιές άλλα στοιχεία, να συνταχθεί η σωστή μελέτη στο γραφείο ή από την αρμόδια υπηρεσία (ΤΥΔΚ Άρτας) ή κι από κάποιον τεχνικό του χωριού μου — προσφορά στην κοινότητα — κι απ' ότι ξέρω υπήρχε τέτοια πρόθεση. Όμως τέτοια μελέτη δεν συντάχθηκε τελικά και άρχισε πάλι η ανακατασκευή του εσωτερικού δικτύου ύδρευσης του χωριού μας εμπειρικά, με όλες τις συνέπειες, που θα φανούν μετά την ολοκλήρωση και την απόδοση του έργου στη χρήση. Γι' αυτό και πάλι θα πηροσασθούν ανάλογο φαινόμενα λειψυδρίας κατά τους θερινούς μήνες αιχμής της κατανάλωσης δηλ. τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο σε πολλά τμήματα του χωριού ή και σ' ολόκληρο το χωριό. Πλέον αυτού, το νέο εσωτερικό δίκτυο και μ' αυτές τις ελλείψεις κι στείλει δεν είναι έτοιμο να λειτουργήσει, γιατί δεν ολοκληρώθηκε από τον ανάδοχο το συμβατικό αντικείμενο της εργολαβίας και δεν έγιναν οι νέες συνδέσεις σε κάθε οικοδομή. Αυτό το τελευταίο μάλιστα, αν δεν γίνει σωστά κι υπεύθυνα από τον ανάδοχο με την επίβλεψη της υπηρεσίας (ΤΥΔΚ Άρτας) και του Κοινοτικού Συμβουλίου θα δημιουργήσει προβλήματα κατά την λειτουργία του.

Συνέχεια στη 3η σελίδα

Συνέχεια από τη 2η σελίδα

που δεν είναι εφικτό ν' αντιμετωπίζονται μεμονωμένα από τους κατοίκους.

Μετά το παραπάνω ιστορικό και την περιληπτική περιγραφή της σημερινής κατάστασης της ύδρευσης της κοινότητας β' αναφερθούμε στο τι πρέπει να γίνει, για οριστική, μόνιμη και σωστή λύση του προβλήματος ύδρευσης του χωριού μας. Κατά την άποψή μου το πρόβλημα θα πρέπει ν' αντιμετωπισθεί σε τρία στάδια: βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο.

Η βραχυπρόθεσμη αντιμετώπιση έστι:

α) Στις συντονισμένες ενέργειες κοινότητας και αρμόδιας υπηρεσίας για να περαιώσει ο ανάδοχος το συμβατικό αντικείμενο της εργολαβίας, που έφειλε να είχε κάνει από τον περασμένο χρόνο, κατά τρόπο σωστό και ολοκληρωμένο και να συνδέσει το νέο δίκτυο με όλες τις κατοικίες, ανεξάρτητα ποιος θα επιβαρυνθεί γι' αυτό το τελευταίο δηλ. το δημόσιο ή οι κάτοικοι.

β) Σε περίπτωση που δεν ολοκληρώνεται το εσωτερικό δίκτυο με την υπάρχουσα εργολαβία, να σταθεί νέα εργολαβία κατά το τρέχον έτος, για την πλήρη ολοκλήρωση του με βάση τα σημερινά δεδομένα.

Αυτό απαιτεί χρηματοδότηση του έργου από το Περιφερειακό πρόγραμμα Δημ. Επενδύσεων (ΣΕΑΤ) έτους 1984 του Νομού Άρτας, έγκαιρο σύνταξη της σχετικής μελέτης από την ΤΥΔΚ Άρτας και δημοπράτηση ή ανάθεση του έργου, ώστε να περαιωθεί το δυνατόν συντομότερο κι αν είναι δυνατόν πριν από τους καλοκαιρινούς μήνες αιχμής της κατανάλωσης νερού (Ιούλιο — Αύγουστο).

γ) Στη λογική χρήση, απ' όλους, του νερού και ειδικά ασαν αφορά το πότισμα, κατά την περίοδο αιχμής της κατανάλωσης και περισσότερο από τους κατοίκους των πιο χαμηλών σημείων.

δ) Στη φάση αυτή απαιτείται να γίνει και περαιτέρω προστασία της υδρομάτευσης ειδικά από άποψη υγιεινής, προς αποφυγή τυχόν μόλυνσης του νερού απ' οποιαδήποτε αιτία, ενώ θα πρέπει σε συνενόηση με την Δ/ση Υγιεινής Άρτας να εξετασθεί και η κατά ωρισμένη χρονική περίοδο προληπτική χλωρίωση του νερού στις δεξαμενές.

Το ίδιο ασφαλισμένα πρέπει να είναι και τα φρεσάτια επίσκεψης. Με τα παραπάνω είναι εφικτό προσωρινά ν' αντιμετωπισθεί ικανοποιητικά η ύδρευση του χωριού μας, από άποψη υγιεινής κι εξυπηρέτησης των κατοίκων

με κάποια μικροπροβλήματα κατά την περίοδο πάντα της πιο μεγάλης αιχμής κατανάλωσης (Ιούλιος — Αύγουστος).

Μεσοπρόθεσμο πρέπει ν' αντιμετωπισθούν τα εξής:

α. Με βάση την τοπογράφηση και κτηματογράφηση του χωριού μας και την υπάρχουσα κατάσταση του εσωτερικού δικτύου ύδρευσης, όπως αυτό θα διαμορφωθεί μετά την ολοκλήρωση των προηγούμενων εργασιών, θα πρέπει να συνταχθεί μια σωστή τεχνικοοικονομική μελέτη του εσωτερικού δικτύου ύδρευσης, στην οποία θα ληφθούν υπόψη, όχι οι σημερινές ανάγκες της κοινότητας σε νερό, αλλά οι ανάγκες της μετά από 30 χρόνια. Οι ανάγκες αυτές θα υπολογισθούν σε συσχέτιση με την επέκταση του οικισμού την αύξηση του πληθυσμού και την αύξηση της κατανάλωσης τόσο για ύδρευση, όσο και για άρδευση των ανθοκηπών και λαχανοκηπών. Εξυπακούεται βέβαια ότι κατά τη σύνταξη της μελέτης θα ληφθεί υπόψη ότι το υπάρχον δίκτυο θα παραμείνει και θα βελτιωθεί μόνο όπου χρειάζεται.

β) Με βάση τη σωστή τεχνική μελέτη και γνωρίζοντας τα πραγματικά κόστη κατασκευής, όμα θα υπάρξει και οικονομική μελέτη, θα ζητηθεί η ένταξη κατασκευής του έργου, που βασικά θα αφορά βελτίωση και επέκταση του υπάρχοντος. Γιατί φυσικά δεν είναι δυνατόν ν' αχρηστευθεί το νέο εσωτερικό δίκτυο, αλλά με βάση τη μελέτη, το τονίζω αυτό, θα βελτιωθεί και πιθανόν επεκταθεί το υπάρχον, έτσι ώστε η κατανομή του νερού να είναι ισομερής σε όλους τους κατοίκους του χωριού, σ' ανεξάρτητα σε ποιο σημείο βρίσκεται η κατοικία τους. Η ένταξη θα πρέπει να γίνει από το Περιφερειακό πρόγραμμα Δημ. Επενδύσεων (ΣΕΑΤ) του Νομού Άρτας με προϋπολογισμό δαπάνης εκείνου της μελέτης και χρόνος εκτέλεσης μια διετία το πολύ. Σημειώνεται εδώ ότι η παραπάνω τεχνική, αλλά και οικονομική μελέτη μπορεί να γίνει κι' από κάποιον τεχνικό του χωριού σ' αν δωρεάν προσφορά προς την κοινότητα υπό την απαραίτητη βέβαια προϋπόθεση να έχει γίνει προηγούμενα τοπογράφηση του οικισμού.

γ) Στο στάδιο αυτό θα πρέπει να γίνει και ανεύρεση νέων πηγών, προς ενίσχυση μελλοντικά του υδραγωγείου μας με περισσότερο νερό.

Μακροπρόθεσμο έχουμε να παρατηρήσουμε και προτείνουμε τα παρακάτω:

Κι αν όλα τα παραπάνω γίνουν το πρόβλημα ύδρευσης του χωριού μας δεν θα λυθεί ο-

ριστικά, αφού κατά την περίοδο αιχμής και λίγο μετά από αυτήν δηλ. τους μήνες Ιούλιο — Αύγουστο — Σεπτέμβριο το νερό της πηγής κανειότρωπας μειώνεται στην ελάχιστη παροχή, τέτοια που σε συνδυασμό με την αυξημένη κατανάλωση αυτής της εποχής να μη φθάνει για την ικανοποιητική ύδρευση μας. Απαιτείται επομένως η εξεύρεση μιας άλλης πηγής, από την οποία με κατάλληλα έργα υδρομάτευσης και εξωτερικού δικτύου θα ενισχύσουμε το υπάρχον υδραγωγείο.

Πηγές υπάρχουν πολλές αλλά θα πρέπει να γίνουν έγκαιρα οι προκαταρκτικές ενέργειες για την εξασφάλιση της κυριότητας και της εκτέλεσης στη συνέχεια του έργου. Η σειρά των ενεργειών αυτών θα πρέπει να είναι: α. Επενομήρηση όλων αυτών των πηγών που πρέπει να βρισκονται σε σημεία που έχουν υψόμετρο μεγαλύτερο από εκείνο της δεξαμενής.

β. Έλεγχος του νερού αυτών των πηγών από τη Δ/ση Υγιεινής Άρτας και το τμήμα του Γενικού Χημείου του Κράτους που εδρεύει στα Γιάννενα, για να διαπιστωθεί η καταλληλότητά του.

γ. Έλεγχος της παροχής τους, από την Κοινότητα ή την ΤΥΔΚ Άρτας κατά την περίοδο της ελαχίστης παροχής (Σεπτέμβριος).

δ. Έξταση της τσιμεντικής χρήσης αυτών και ποιοι είναι οι ιδιοκτήτες (άλλες κοινότητες, ιδιώτες κ.λ.π.).

ε. Με βάση τα παραπάνω, επιλογή της καταλληλότερης για να πάρουμε νερό προς ενίσχυση του υδραγωγείου μας. Η επιλογή αυτή είναι συνάρτηση της καταλληλότητας και παρατηρίας του νερού της θέσης και απόστασης από το υπάρχον εξωτερικό δίκτυο και του ευκολότερου τρόπου απόκτησης της κυριότητας της.

στ) Διαδικασία απόκτησης της πηγής με απευθείας συμφωνία με τον ιδιοκτήτη ή με απαλλοτρίωση.

ζ. Μετά την απόκτηση της κυριότητας της πηγής, σύνταξη τεχνικοοικονομικής μελέτης που θα αναφέρεται στην υδρομάτευση και στο εξωτερικό δίκτυο ύδρευσης μέχρι συναντήσεως του υπάρχοντος δικτύου.

η. Ενέργειες για ένταξη σε πρόγραμμα χρηματοδότησης, δημοπράτηση του έργου και κατασκευή.

Παράλληλα στη φάση αυτή θα εξετασθεί και η περίπτωση κατασκευής συμπληρωματικής δεξαμενής στο χώρο που έγινε δεύτερη.

Μόνο όταν θα γίνουν όλα τα παραπάνω θα μπορούμε να ισχυ-

ρισθούμε ότι αποκτήσαμε σωστή, πλήρη και υγιεινή ύδρευση στο χωριό μας. Η μεγάλη σημασία του νερού στη ζωή του ανθρώπου επιβάλλει τις όποιες προσπάθειες από όλους μας, για ν' αποκτήσουμε το πολύτιμο αυτό δώρο του θεού και να το έχουμε άφθονο, καθαρό και υγιεινό.

Παράλληλα όμως προς όλα τα παραπάνω, που αναφέρονται στο υδραγωγείο του χωριού μας θα πρέπει ν' αντιμετωπισουμε και την αξιοποίηση και των άλλων πηγών του χωριού μας κατά τρόπο που να είναι εφικτή η προσπάθεια σ' αυτές και δυνατή η προμήθεια καθαρού νερού, δεδομένου μάλιστα ότι το νερό μερικών απ' αυτές πιστεύεται ότι είναι καλύτερο, από το νερό του υδραγωγείου μας, πράγμα που άλλωστε εύκολα μπορεί να εξετασθεί. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι το νερό τριών άλλων πηγών που ανεπίσημα εξετασθηκε (Μηλοκουκιάς, Σκάλας και Βρύσης του Κασούπη) είναι κι' αυτές της ίδιας περίπου σκληρότητας.

Σαν πρώτο τέτοιο έργο δηλ. αξιοποίησης των άλλων πηγών να μπορούσε να προταθεί από την Κοινότητα προς την Νομαρχία Άρτας το έργο:

«Αξιοποίηση της πηγής βρύσης του Κασούπη», για να ενταχθεί στο Περιφερειακό Πρόγραμμα Δημ. Επενδύσεων (ΣΕΑΤ) το έτος 1984 ή 1985 με προϋπολογισμό 500.000 δρχ. και στη συνέχεια να ζητηθεί και η αξιοποίηση των λοιπών πηγών. Ειδικά η αξιοποίηση της βρύσης του Κασούπη, με παραλληλώς διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, θα μπορούσε να εξυπηρετήσει τους διερχόμενους και τους εκκλησιαζομένους στην Αγία Τριάδα, αλλά θ' αποτελούσε κι' ένα σημείο για τοπικές εκδρομές σε διάφορες παρτές, οικογένειες, η και μεμονωμένα άτομα.

Θ' αποφύγουν τον περασμένο ν' αναφερθώ αναλυτικότερα και για αυτή την πηγή και για τις υπόλοιπες του χωριού μας, ίσως αυτό γίνει σε κάποια μελλοντική εισήγησή μου.

ΚΩΝ/ΝΟΣ Δ. ΒΗΚΑΣ
Πολιτικός (Μη)ικός

Συμπληρωματικό σχόλιο του συντάκτου της παραπάνω εισήγησης.

Η παραπάνω εισήγηση γράφτηκε το Γενάρη του 1984, με τα μέχρι τότε στοιχεία. Η παρατηρήσιμα όμως, κατά ασφαλείς πληροφορίες, λειψυδρία τους φετινούς μήνες, η οποία συνεχίζεται, μεταθέτουν την μακροπρό-

θεση αντιμετώπιση εμπλουτισμού του υδραγωγείου μας, με το νερό μιας νέας πηγής, σε βραχυπρόθεσμη. Πράγματι είναι πλέον άμεση και επιτακτική η ανάγκη εξεύρεσης μιας νέας πηγής (κι' υπάρχουν αρκετές τέτοιες) και στη συνέχεια η χρηματοδότηση κι' εκτέλεση του έργου εμπλουτισμού του υδραγωγείου δηλ. κατασκευή υδρομάτευσης και αγωγού σύνδεσης της νέας πηγής με το υπάρχον εξωτερικό δίκτυο ύδρευσης, έτσι ώστε το έργο να ολοκληρωθεί μέχρι τον Ιούνιο του 1985, για να μην περάσουν τόσο οι μόνιμοι κάτοικοι όσο και οι παραθεριστές, που δίνουν στην ενασχόληση ζωντανά στο χωριό μας, ένα ακόμη καλοκαίρι χωρίς νερό και μάλιστα χειρότερο από τα προηγούμενα. Σ' αυτή τη χειρότερη περίπτωση συμβαίνουν και τα όσα αναφέρονται αναλυτικά στην κύρια εισήγησή μου, για τον τρόπο κατασκευής γενικά μέχρι σήμερα του υδραγωγείου μας.

Με την ευκαιρία υπενθυμίζεται στους υπεύθυνους, ότι το περιφερειακό πρόγραμμα εκτέλεσης έργων έτους 1985 στο Νομό Άρτας συντάσσεται ήδη και μάλιστα οι πρώτες προτάσεις πρέπει να έχουν υποβληθεί πριν από την 10η Αυγούστου 1984. Γι' αυτό σας υποβληθούν τώρα αμέσως αυτές οι προτάσεις στις οποίες θα πρέπει να συμπεριληφθούν τουλάχιστον τα έργα ύδρευσης, εσωτερικής οδοποιίας και κατασκευή πνευματικού Κέντρου (για το οποίο σχετική εισήγησή μου εκφράζει προς δημοσίευση στην εφημερίδα) καθώς και η μελέτη τοπογράφησης — κτηματογράφησης του οικισμού.

Συγκεκριμένα πρέπει να προταθούν τουλάχιστον τα παρακάτω έργα για ένταξη στο περιφερειακό πρόγραμμα 1985 του Νομού μας:

1. ΥΔΡΕΥΣΗ: Εμπλουτισμός εξωτερικού και επέκταση εσωτερικού δικτύου ύδρευσης, με προϋπολογισμό 3.000.000 δρχ. και χρηματοδότηση έτους 1985: 1.500.000 δρχ.
2. ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ, με προϋπολογισμό 4.000.000 δρχ. και με χρηματοδότηση έτους 1985: 2.000.000 δρχ.
3. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΙΑ, με προϋπολογισμό 5.000.000 δρχ. και με χρηματοδότηση έτους 1985: 2.000.000 δρχ.
4. ΤΟΠΟΓΡΑΦΗΣΗ — ΚΤΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΟΙΚΙΣΜΟΥ, με προϋπολογισμό 500.000 δρχ. και με χρηματοδότηση έτους 1985: 500.000 δρχ. Παράλληλα με τις προτάσεις θα πρέπει να γίνει η ανάλογος κινητοποίηση για να επιτευχθεί η ένταξη.

ΚΩΝ/ΝΟΣ Δ. ΒΗΚΑΣ

Συνέχεια από την 1η σελίδα

φορές. Στο άρθρο μας αυτό θα παρουσιάσουμε μόνο την περιήγησή του στα Τζουμέρκα. Στο τέταρτο κεφάλαιο του βιβλίου του παρουσιάζει την επίσκεψή του στην επαρχία της Άρτας. Όπως φαίνεται από την αφήγησή του, ανεβαίνει προς τα Τζουμερκοχώρια μέσω Καλεντίνης. Πρώτος σταθμός της πορείας του αυτής είναι η Μπούγα, η σημερινή Ανεμοράχη. Αναφέρει ότι σε μια ράχη, πάνω από το χωριό αυτό, υπάρχουν ίχνη από ανώμαλο πέτρινο τείχος και πολλά ερυθρόχρωμα κομμάτια από άτεχνα αντικείμενα. Αναφέρει επίσης ότι στην ίδια θέση έχουν βρεθεί και νομίσματα της ελληνιστικής περιόδου. Λέει ότι είδε με τα μάτια του στο μέρος αυτό μια τετραγωνισμένη μικρή πέτρα με διάφορες χοντροειδείς παραστάσεις. Από την Μπούγα φτάνει με τα πόδια στο Βουργαρέλι, τη σημερινή Δροσπονή, σε τέσσερις ώρες. Επισημαίνει ότι το χωριό αυτό είναι το μεγαλύτερο στην περιοχή, αφού κατοικείται από πεντακόσιες περίπου οικογένειες. Στη συνέχεια σημειώνει ότι στα νοτιοδυτικά του Βουργαρελίου βρίσκεται η Τσούκα με τη Βυζαντινή εκκλησία της Παναγίας και ότι λίγο νοτιότερα διακρίνονται ίχνη αρχαίου ελληνικού τείχους και πολλά άτεχνα κόκκινα θραύσματα. Στη θέση αυτή βρέθηκαν, λέει, και αρχαία νομίσματα που οι βουργαρελιώτες φρόντισαν να τα πουλήσουν σε διάφορους ξένους επισκέπτες.

Στα βόρεια της Μπούγας και της Τσούκας διασχίζει ο HAMMOND τη διαχωριστική γραμμή υδρονομής του Σαραντάπορου και μπαίνει, όπως γράφει, σε μια περιοχή παρόμοια σε χαρακτήρα και βλάστηση με το Βάλτο. Με την ευκαιρία αυτή αναφέρεται γενικά στα χωριά των Τζουμέρκων, επισημαίνοντας ότι πρόκειται για χωριά μικρά με σπίτια ευρύχωρα και σκορπισμένα σε τοποθεσίες, όπου μπορούν να καλλιεργηθούν καλαμπόκι και διάφορα οπωροφόρα δένδρα. Υπάρχει, λέει, στην περιοχή αυτή άφθογο νερό που τρέχει από τα Τζουμέρκα προς τον Άραχθο, αλλά το χώμα της είναι λιγυστό. Αναφέρει ότι ο Καταρράχτης είχε τριακόσια σπίτια και τα Άγναντα διακόσιες οικογέ-

ΤΙ ΓΡΑΦΕΙ ΕΝΑΣ ΞΕΝΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ

νεις. Ειδικά για τα Άγναντα γράφει ότι οι κάτοικοι έχουν εμπορικές σχέσεις εξίσου και με τα Γιάννενα και με την Άρτα. Απεναντίας, για τα νοτιότερα χωριά λέει ότι οι άνθρωποι εξυπηρετούνται μόνο από την Άρτα. Οι αγωγιάτες, λέει, θέλουν δέκα με δώδεκα ώρες, για να φτάσουν από την Άρτα στα χωριά αυτά, με φορτωμένα μουλάρια.

Μετά από πορεία δύο ωρών και σαράντα πέντε λεπτών, σημειώνει στη συνέχεια ο HAMMOND, φτάνει από το Βουργαρέλι στη Χώσεψη, που τότε είχε διακόσιες πενήντα οικογένειες. Τονίζει μάλιστα ότι βάδισε σ' ένα ωραίο μονοπάτι που περνάει μέσα από έλατα. Μισή ώρα πάνω από τη Χώσεψη υπάρχει, λέει, μια τοποθεσία που ονομάζεται Επιτάφιον, στο σημείο που σμίγουν δυο ρέματα. Συγκεκριμένα, σημειώνει ότι υπάρχουν εκεί μιας περιφέρειας τείχους από καστανόχρωμες οικοδομικές αμμόπετρες, που είναι κακοπελεκημένες και που έχουν πολυγωνικά σχήματα. Του είπαν ακόμη ότι βρέθηκαν και αρχαίοι τάφοι στη θέση αυτή. Προχωρώντας, περνάει από τη Ράμια (εκατόν σαράντα σπίτια), τα Λεπιανά (εκατόν πενήντα σπίτια), τη Γρετσιόστα και σε τρεις ώρες και πενήντα λεπτά φτάνει στα Γουριανά, που τότε είχαν σαράντα πέντε σπίτια. Στο χωριό αυτό επισημαίνει μια κάπως επίπεδη τοποθεσία με χωράφια και δέντρα που, όπως λέει, φαίνεται να ήταν κλεισμένη μέσα σε αρχαίο τείχος, μήκους οκτακοσίων μέτρων περίπου. Στην κορυφή, μέσα στο γύρο του τείχους, βλέπει τα ίχνη μιας δεξαμενής που ήταν φτιαγμένη στο βράχο. Κοντά στα Γουριανά και λίγο ψηλότερα από την προηγούμενη θέση βρέθηκαν τάφοι που είναι περιχαρακωμένοι με πλάκες και γεμάτοι κόκκαλα και σπασμένα αγγεία. Μνημονεύει στη συνέχεια το μοναστήρι της Σπηλιώτισσας που βρίσκεται ανάμεσα στα Γουριανά και στην τοποθεσία με τον αρχαίο οικισμό. Αναφέρει επίσης ότι ο καθηγητής Δάκαρης άνοιξε μερικούς τάφους της Βυζαντινής περιόδου κοντά στη Γρετσιόστα, που σήμερα ονομάζεται Γραικικό.

Παρακάτω ο HAMMOND γράφει ότι ύστερα από πορεία πέντε ωρών περίπου έφτασε από το Βουργαρέλι στον Καταρράχτη. Αυτό σημαίνει ότι χρησιμοποίησε το Βουργαρέλι ως κέντρο για τις εξορμήσεις του αυτές. Στην τοποθεσία Διάσελο, που απέχει σαράντα πέντε λεπτά από τον Καταρράχτη, ο HAMMOND βρίσκει ερείπια από αρχαίο τείχος και άφθονα κομμάτια από ερυθρόχρωμα κεραμικά. Όπως του είπαν, έχουν βρει στην τοποθεσία αυτή και μαύρα γυαλιστερά κομμάτια, καθώς και τάφοι περιχαρακωμένοι με ασβεστολιθικές πλάκες. Μια άλλη θέση υπάρχει στη ράχη της Σπηλιάς, που απέχει μια ώρα από τον Καταρράχτη και που βρίσκεται στα ανατολικά των Αγνάντων. Στη θέση αυτή υπάρχει αρχαίο τείχος, δύο μέτρα παχύ και χτισμένο με κακοπελεκημένες πέτρες. Στη βορειοδυτική άκρη της τοποθεσίας αυτής υπάρχουν ερείπια πύργου με σχήμα πενταγώνου και με πλευρές πέντε περίπου μέτρων μήκους η καθεμιά. Ολη η ράχη της Σπηλιάς είναι γεμάτη από ερυθρόχρωμα θραύσματα. Γράφει ακόμη ότι στον Καταρράχτη του έδειξαν ένα βαλάνιο από κοκκινό σίδηρο μήκους πέντε εκατοστών και του είπαν ότι πάνω στο βουνό βρέθηκε σίδηρος. Χρειάστηκε, όπως μας λέει, μιάμιση ώρα, για να φτάσει από τον Καταρράχτη στα Άγναντα. Από εκεί κατέβηκε στην Πλάκα, όπου ο Άραχθος γεφυρώνεται για πρώτη φορά στα βόρεια της Άρτας. Διάβηκε το γιοφύρι της Πλάκας, σκαρφάλωσε στο Ξεροβούνι και έφτασε στο Καλέντζι.

Στη συνέχεια, ο HAMMOND αναφέρεται στην Κιάφα, στο άνοιγμα δηλαδή του Ξεροβουνιού που οδηγεί από τον Αμμότοπο στη Βελιάσα, και σημειώνει ότι τα νοτιότερα χωριά, που βρίσκονται στις ανατολικές πλαγιές του βουνού αυτού, δεν τα έχει επισκεφτεί. Μιλώντας γενικά για τα χωριά αυτά, εκμεταλλεύεται την ευκαιρία και αναφέρει ότι ο καθηγητής Δάκαρης έχει ανασκάψει στα Πιστιανά ένα ταφικό περιτείχισμα που περιείχε στάχτες σιδερένια μαχαίρια, βάζα από τοπικά κεραμικά και

ένα χάλκινο καζάνι που σε μερικά σημεία είναι επιχρυσωμένο. Κοντά στην τοποθεσία αυτή βρέθηκε και ένα χάλκινο αγαλματίδιο που παριστάνει την Άρτεμη ή κάποια Αμαζόνα. Τον πληροφόρησαν επίσης ότι υπάρχει και κοντά στη Νίσιστα μια τοποθεσία με αρχαία ερείπια.

Έπειτα, μας λέει ότι ξεκίνησε από τα Γουριανά και πέρασε τον Άραχθο μέσα σ' ένα κιβώτιο κρε-

μασμένο σε σύρματα, που το τραβούσε από την απέναντι όχθη μια γριούλα. Η γριούλα αυτή, λέει, κουράστηκε και τον άφησε κρεμασμένο μεσοπόταμα να τον πιτσιλίζει το νερό. Σε λίγο όμως, με τις ενισχύσεις που ήρθαν, κατάφερε να ριχτεί απέναντι. Απ' εκεί περπάτησε μια ώρα κι έφτασε στην Τσιοβίστα, τη σημερινή Δαφνιώτη, όπου άκουσε τους χωρικούς να καυχώνται για μια τοποθεσία Καστρί με αρχαίο οικισμό.

(Συνεχίζεται)

«Αυτή που χάνεται»

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Δεν μιλώ για εξωγήινα πράγματα. Μεν μιλώ για μια συγκεκριμένη μάνα, ούτε για αγάπη ούτε για γυναικά.

Δεν ήταν μεγάλη πολιτεία. Δεν είχε μεγάλα σπίτια, ούτε φαρδείς δρόμους. Δεν είχε κάμπους και τρεχούμενα νερά.

Στενά δρομάκια ένωναν τα δεκατέσσερα σπιτάκια της το ένα κοντά στο άλλο, λες και τάβαλε χέρι Θεού και στην κορυφή το εκκλησάκι της Αγίας Τριάδος, κι' αυτό μικρό και απ'ερίττο μ' αναμμένα σχεδόν κάθε βράδυ, τότε, τα καντηλάκια του απ' τους ευσεβείς και αγνούς κατοίκους της, η απ' τις κοπελιές του χωριού, που ερχόταν να παρακαλέσουν τη Χάρη της να εισακουσθούν οι προσευχές τους και να γίνουν τα όνειρά τους πραγματικότητα.

Όλοι σας, έχετε αντιληφθεί για ποια πρόκειται και για ποια έχω αφιερώσει τις λίγες αυτές σειρές.

Για μας είναι η κοινή μας γενέτειρα. Είναι η μάνα μας μάνα, που θάναι στο νοῦ και στην ψυχή μας όσο θα ζούμε κι εμείς. Μικρή συνοικία με λιγυστά κατασπρά καθαρά σπιτάκια αλλά μ' ανθρώπους γεμάτους μ' όρεξη για δουλειά και ζωή και εκεί και στα ξένα που πηγαίνουν.

Φημισμένη για τα καρποφόρα δέντρα της, τα ωραία σταφύλια της, το γλυκό πιοτό κρασί της. Μα πιο πολύ φημισμένη για την πατροπαράδοτη φιλοξενία των κατοίκων της, τα γλέντια τους, τα ξενύχτια τους, τα τραγούδια τους, την αλληλοβοήθεια κ.λ.π. Τι να πρωτοθυμηθεί, και τι να πρωτογράψει κανείς;

Εμείς που γεννηθήκαμε εκεί, τη βλέπουμε κάθε μέρα μπροστά μας, όπως ήταν. Φανταζόμαστε όλες τις δουλειές και τις συνήθειες των δικών μας, γιατί όλοι ήτανε δικοί μας.

Ακούμε τη φωνή τους, ακούμε τα τραγούδια τους τις κουβέντες τους, τα μικρομαλώματά τους γιατί όλοι; άνθρωποι ήταν κι' αυτοί. Ακούμε ακόμη τα κυκλοκούνια απ' τα γίδο πρόβατα που γέμιζαν τις πλαγιές και τις ραχούλες και νοσταλγούμε παλιές, καλές εποχές, παλιές θύμισες και άθελα βουρκώνουν τα μάτια μας.

Και απ' όλα αυτά δεν απομένει σχεδόν τίποτε. Τα πιο πολλά απ' τα κολοκτισμένα σπιτάκια της, η γκρεμίστηκαν ή είναι ετοιμόροπα. Τίποτε δεν γίνεται για μια συντήρηση. Τα χωράφια της ακαλλιέργητα, τα δένδρα της απεριποίητα, οι δρόμοι της δυσκολοδιάβατοι. Ούτε ένα φως δεν βλέπει κανείς το βράδυ εκεί, ούτε ένα εικονοστάσι...

Μόνο πεντ' έξι άνθρωποι πάνε απ' το χωριό με τα λιγοστά ζωντανά τους, κάθε μέρα, και σαν ο ήλιος πέσει, γυρίζουν ξανά στο χωριό.

Ναι, απ' όλα αυτά δεν απομένει τίποτε. Ούτε βλέπω τουλάχιστον να γίνεται κάτι για να σταματήσει το κακό. Γι' αυτό σκέπτομαι και λέω μόνος μου.

Πόση δύναμη πρέπει να έχει ο καθένας από μας που γεννηθήκε εκεί για να μη συγκινηθεί βλέποντας μέρα με τη μέρα, χρόνο με το χρόνο να χάνεται, να σβήνει για πάντα μια από τις καλλίτερες και γεμάτες ζωή συνοικίες της περιοχής μας!!

KIB